

Till utbildningsdepartementet

Yttrande - Remiss Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

Utbildningsdepartementet U2021/00554

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsdepartementet har genomfört utredningen Skolbibliotek för bildning och utbildning SOU 2021:3. Den har nu gått ut på remiss till kommuner och andra instanser. Östersunds kommun har fått i uppdrag av Utbildningsdepartementet att vara remissinstans för utredningen.

Kommentarer till specifika delar av remissen

Utredningen handlar om fem olika delar.

Den första delen handlar om att skolbiblioteken ska finnas på skolan eller i direkt anslutning till skolan. Det ska innehålla en gemensam och ordnad resurs med utbud av digitala och analoga medier. I grunden är det positivt för att säkerställa en nära tillgång till skolbiblioteken och också att ta fram ett utbud som kan hjälpa lärare och elever i deras kunskapsinhämtning. Det är också positivt för att kunna fungera med kombinationstjänster där lärare på del av tjänst kan agera som skolbibliotekarie. Det är också positivt att det kommer att gå att söka medel från Kulturrådet för inköp av media, både digitala och analoga. För Östersunds kommun blir det ingen skillnad mot idag. Vi söker medel från Kulturrådet gemensamt mellan skolbibliotek och folkbibliotek.

I förslagen ser vi svårigheter för små enheter som kanske inte har fysisk plats för ett skolbibliotek eller som ligger i våra glesbygdsområden med få personer som ska dela på alla uppdrag som finns på en skola.

Del två i utredningen handlar om att skolbiblioteken ska vara bemannade av en skolbibliotekarie. Det kan vara en utbildad bibliotekarie eller en lärare som får en vidareutbildning till skolbibliotekarie via något som kallas för VALS -vidareutbildning av lärare för skolbiblioteksverksamhet. Östersunds kommun ställer sig i grunden positiva till den här delen eftersom det kommer innebära en kvalitetshöjning på verksamheten på varje enhet. Det som kommer att bli en svårighet är den kostnadsökning detta medför för verksamheterna. Det kan medföra att vi kanske måste avvara lärarkompetens från det direkta arbetet med eleverna till att jobba del av tjänst i skolbiblioteken. Om vi avsätter 20% till alla skolors skolbibliotek på våra 25 skolor så handlar det om 5 heltidstjänster lärare som måste tas från

klassrummen och den ordinarie klassrumsundervisningen. Att rekrytera bibliotekarier ser vi också som svårt eftersom det blir väldigt små tjänster på våra mindre skolenheter och att det blir ganska mycket tid i bil om en heltids skolbibliotekarie ska vara på fem skolor med 20% på varje skola. Då försvinner mycket tid från arbetet med lärare och elever på skolan.

Del tre handlar om att skolbiblioteken ska vara en resurs för elever och lärare i det dagliga arbetet för att främja läsande, medie och informationskunnighet. Östersunds kommun ser positivt på det och ser det som en kvalitetshöjning för lärare med stöd i dessa frågor och för eleverna att de snabbt kan få hjälp av en kunnig person i sitt skolarbete när behoven uppstår.

Del fyra i utredningen handlar om att arbetet med skolbibliotek ska vävas in i det systematiska kvalitetsarbetet och det ska finnas en central person som håller ihop arbetet för hela kommunens skolbiblioteksverksamhet. Östersund kommun bedömer att det är en framgångsfaktor att skolbibliotekarierna på varje skola kan ingå nätverk med varandra, få kontinuerlig kompetensutveckling och där det finns en person som håller i rekrytering av nya medarbetare när behov finns för det. Vi ser att det kommer att bli en nödvändighet att samordna rekrytering av skolbibliotekarier med kommunens övriga resurser för biblioteksverksamhet för att skapa bra tjänster som gör dem attraktiva att söka. Att väva in arbetet med att utveckla skolbibliotekens roll med det systematiska kvalitetsarbetet ser vi också som väldigt viktigt. Det kan bli en väldigt bra resurs i arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet, vilket är grunden i kvalitetsarbetet.

Sista delen i remissen som vi tycker är positivt är att NCS uppdrag ökas med ett tydligt uppdrag inte bara kopplat till elevers läs och skrivutveckling utan att det också utvidgas till att innefatta skolbibliotekens roll.

Sammanfattningsvis är Östersunds kommun positiva till andemeningen i utredningen men anser att det krävs extra statsbidrag för att implementera denna utökade ambitionsnivå för skolbibliotek. Om så inte sker finns risk för att det utarmar resurserna för undervisning i de ordinarie klassrummen om vi ska flytta medel internt för att klara av det här förtydligade kravet från staten. Risken finns att de goda ambitionerna som finns i reformen blir kontraproduktiva genom att undervisningens kvalitet försämras om det inte tillförs medel till kommunerna för att genomföra reformen i praktiken

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Barn- och utbildningsnämnden